

Debattredaktör: Berit Grenestam
013-28 02 49**Kontakta debatt**Mejl: debatt@corren.se
Postadress: Debatt, Corren,
581 89 Linköping

Välkommen att skriva ett debattinlägg. Innehållet ska vara skrivet i god ton, argumenterande och väl underbyggt av fakta. Texten får inte innehålla personliga angrepp, förtal eller förolämpningar. Vi prioriterar aktuella och lokala inlägg.

Utrymmet på opinionssidan är begränsat och de textlängder vi använder oss av är 3500, 2500 och 1600 tecken inklusive blanksteg.

Vi prioriterar artiklar från forskare, politiska partier, intresseorganisationer och föreningar.

Ange tydligt vem som undertecknar artikeln. Anonyma artiklar publiceras inte på Debatt.

Insänt material kan publiceras i andra tidningar i Öst Media.

Klimatkrisen tvingar oss till omprövningar

Vi står inför den största krisen som mänskligheten haft att hantera och den kräver att vi förändras och förändras, skriver Martin Modéus, biskop i Linköpings stift.

En älskad skapelse är hotad. Vi kan se på – eller göra vad vi kan. Men det är bråttom, och det krävs nya perspektiv. Klimatkrisen är inte enbart en fråga om politik, ekonomi och teknologi. Den är i högsta grad även en andlig, en existentiell kris. Vi behöver förändras, men också förändras.

Inför och under FN:s klimattoppmöte i New York nyligen demonstrerade miljontals människor världen över, särskilt unga, för klimatet och mot ett ledarskap som inte tar tillräckligt ansvar. De säger det vi alla egentligen vet: att vi står inför den största krisen som mänskligheten haft att hantera.

Vår livsstil utmanas och vi tvingas tänka på vilka förändringar vi är beredda att göra. Våra värderingar omprövas och vi måste hantera känslor av skuld, oro och vrede. Och framför allt: människans handlingskraft behöver väckas till att stå i proportion till den enorma utmaning vi står inför.

I slutet av september kom "Ett biskopsbrev om klimatet" ut. Vi biskopar i Svenska kyrkan vill bidra till hand-

I slutet av september kom "Ett biskopsbrev om klimatet" ut.

FOTO: LINKÖPINGS STIFT

ling, hopp och mod i en tid då det är lätt att drabbas av förlamning. Krisen berör människolivets grundbeständigheter: Vad är människans roll i skapelsen? Vilket ansvar har vi för andra? För dem som kommer efter oss?

Det första biskopsbrevet om klimat kom ut 2014. På fem år har mycket hänt. Forskningen har gått framåt, och krisen har blivit mer påtaglig. Inflytelserika ledare i världen vill förhindra kraftfulla klimatåtgärder, förringa krisen – eller påstå att den borde lösas någon annanstans. Samtidigt har gräsrotsrörelsen som värnar klimatet växt sig allt större. Så har också medvetenheten om den andliga

och existentiella nivån i frågan.

I det reviderade biskopsbrevet förenas naturvetenskap och samhällsanalys med själavård och teologi. Brevet vill inpränta allvaret men också visa på källor till hopp och handlingskraft. Gud har, enligt kristen tro, gjort oss till medskapare. Vi har stora möjligheter och ansvar att forma goda livsvillkor för allt på jorden. Tron hjälper oss att se realistiskt på risker och misslyckanden. Kristen livssyn visar att det finns vägar framåt även genom en kris.

Vi är alla delar av en mycket, mycket större verklighet, en Guds verklighet. Hela världen hör ihop och det är en insikt vi delar med

många andra, troende eller inte. Kärleken till en älskad skapelse kan övervinna både förlamning och förnekelse. Den kan ge en riktning för var vi kan söka svar på frågor om vad i vår livsstil vi är behövt förändra. Kärleken till skapelsen kan göra att det som först tedde sig som en uppoffring känns som en gåva. Vi inte bara behöver förändras, vi kanske vill förändras?

I Svenska kyrkan ser vi att vi själva behöver ta ett ökat ansvar för vår fysiska klimatpåverkan. Det kan ske genom reserutiner, kapitalförvaltning, uppvärmning av byggnader, upphandling av varor och tjänster samt genom vår skog- och markförvaltning. Vi vill att Svens-

ka kyrkan ska vara klimatneutral senast år 2030.

Vi vill också stärka det ekumeniska samarbetet för klimaträttvisa och fördjupa den inter-religiösa dialogen om klimatfrågor. Religiösa aktörer som uttalar sig och engagerar sig tillsammans kan bidra med nya perspektiv. Det handlar om en djupgående existentiell förståelse av vad det är att vara människa på jorden.

"Ett biskopsbrev om klimatet" vill betona nödläget men också hoppet. Där frigörs den nödvändiga handlingskraften, både hos oss som individer och som mänsklighet. Uppgivenhet kommer inte att få sista ordet.

Martin Modéus
biskop i Linköpings stift

Avgift kan minska utsläpp och klyftor

En stigande koldioxidavgift som delas ut till alla medborgare leder både till minskade ekonomiska klyftor och minskade utsläpp, skriver Tomas Lindegaard.

Häromveckan mobiliserade klimatrörelsen en global strejk- och aktionsvecka mot bakgrund av FN-toppmötet om klimatet i New York. Strejken var högst påkallad med tanke på att aktuell forskning talar för att vi i nuvarande takt rör oss mot en tregradig uppvärmning vid detta sekels slut.

Uppvärmningen kommer sannolikt leda till övervägande negativa konsekvenser så som skenande havs-

nivåhöjning samt fortsatt massutrotning av växt- och djurliv. Konsekvenser kommer främst drabba unga personer, samt personer i utvecklingsländer som bidragit minst till uppvärmningen.

I Sverige, precis som i resten av världen, går omställningen hittills alltför långsamt med en årlig minskning av koldioxidutsläpp på mindre än en procent under de senaste åren. För att nå de uppsatta klimatmålen behövs en minskning på mellan fem och åtta procent per år.

Ett konkret förslag för hur Sverige kan påskynda om-

ställningen till ett mer hållbart samhälle är förslaget "Avgift och utdelning" som i Sverige förs fram av organisationen Klimatsvaret – CCL Sverige. Förslaget innebär en stigande avgift på alla bränslen som höjer halten koldioxid i atmosfären och en samtidig kompensation till allmänheten, där statens hela intäkt från denna avgift delas ut, varje månad, till varje vuxen medborgare. Detta innebär att majoriteten av låg- och medelinkomsttagare skulle gynnas ekonomiskt av förslaget.

Förslaget stöds av 27 nobelprisvinnande ekonomer och en utredning beställd av den amerikanska CCL-

Förslaget "Avgift och utdelning" skulle leda till omfattande minskningar av koldioxidutsläpp, framhåller debattören.

FOTO: HENRIK MONTGOMERY/TT/ARKIV

organisation visar att förslaget skulle skapa arbetstillfällen samt leda till omfattande minskningar av koldioxidutsläpp.

Politiker behöver agera

nu och "Avgift och Utdelning" är ett konkret förslag på vad vi kan göra.

Tomas Lindegaard
leg psykolog och doktorand
vid Linköpings Universitet

Mer debatt

Fler aktuella debattinlägg på Corren.se/asikter/debatt